

آزادسازی رقم جدید

Release of New Cultivar

اردوباد ۹۰، رقم جدید پربارده زردآلو مناسب برای مصارف صنعتی

Ordubad 90, A New High Yielding Apricot Cultivar Suitable for Processing Purposes

حمید رهنمون، جلیل دژم‌پور، سعداله اسکندری، حسین منصورفر، ناصر بوذری، ابراهیم گنجی مقدم و محمد زرین‌بال

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۷/۱۸ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۱۰/۲۱

با میانگین باردهی ۱۰ تن در هکتار در سال هشتم پس از استقرار در زمین اصلی در بین دیگر کلون‌های انتخابی شامل نصیری-۱۶۴، درشت ملایر-۱۶۸، قربان مراغه-۱۱۵، قرمز شاهرود-۱۰۵ و رقم شاهد کانینو بیشترین عملکرد را داشت. این در حالی است که نتایج بدست آمده از ایستگاه‌های مشهد و کرج مبنی بر عملکرد باردهی بالای این کلون و برتری خصوصیات کمی میوه اعم از وزن بالای میوه، ضخیمی گوشت و درصد بالای قند میوه بود (جدول ۱).

با توجه به خودناسازگاری در این رقم بررسی‌هایی بین سال‌های ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۴ به منظور تعیین بهترین پولینایزر انجام گردید که طی آن ارقام کانینو و آبیاتان به دلیل درصد بالای تشکیل میوه به ترتیب با ۵۷ و ۴۶ درصد و رقم مراغه ۹۰ به دلیل همپوشانی زمانی بهتر و

گزینش ژنوتیپ‌های برتر زردآلو از شمال غرب کشور از سال ۱۳۴۵ آغاز و تا به امروز ادامه دارد. ژرم پلاس زردآلو این منطقه جزو گروه زردآلوهای ایرانی-قفقازی محسوب می‌گردد. رقم اردوباد ۹۰ یکی از ۵ کلون امیدبخشی است که به‌گزینی آنها بعد از ۱۲ سال مطالعه روی خصوصیات پومولوژیکی و مورفولوژیکی در محل کلکسیون در سال ۱۳۷۲ به انجام رسید.

بررسی‌های انجام شده گواه عملکرد مطلوب آن در رابطه با پرباردهی، قابلیت خشکباری و ثبات باردهی بود. برای اطمینان از پایداری صفات مزبور، آزمایشی در سه ناحیه مرنند، آذرشهر و شبستر در سال‌های ۱۳۷۲ تا ۱۳۸۱ و بطور همزمان نیز آزمایشات مستقلی در ایستگاه‌های طرق مشهد و کمال آباد کرج به اجرا درآمد. نتایج نشان داد که رقم اردوباد ۹۰

آدرس پست الکترونیکی نگارنده مسئول: hr482002@yahoo.com

جدول ۱- خصوصیات مهم مورفولوژیکی و پومولوژیکی رقم اردوباد ۹۰
Table 1. The important morphological and pomological characteristics of cv. Ordubad 90

Morphological characteristics خصوصیات مورفولوژیکی			
Tree vigor	قدرت رشد	Stronge	قوی
Tree habit	عادت رشد درخت	Spread	گسترده
Position of flower buds	موقعیت جوانه‌های گل	On spurs and One year old shoot	روی اسپورها و شاخه یکساله
Degree of branching	میزان شاخه‌زایی	Medium	متوسط
Flower diameter (mm)	قطر گل (میلیمتر)	28.7 ± 0.84	۲۸/۷ ± ۰/۸۴
Position of stigma relative to anthers	موقعیت کلاله نسبت به بساک	Below	پائین
Pistil length (mm)	طول مادگی (میلیمتر)	17.63 ± 0.61	۱۷/۶۳ ± ۰/۶۱
Sepal color	رنگ کاسبرگ	Dark red	قرمز تیره
Flowering time	زمان گلدهی	Early April	اواخر فروردین
Pomological characteristics خصوصیات پومولوژیکی			
Fruit weight (g)	وزن میوه (گرم)	57.4 ± 1.7	۵۷/۴ ± ۱/۷
Stone weight (g)	وزن هسته (گرم)	3.3 ± 0.09	۳/۳ ± ۰/۰۹
Background color	رنگ زمینه	Yellow-green	زرد-سبز
Flesh color	رنگ گوشت	Cream	کرم
Ripening date	تاریخ رسیدن	Early July	اواسط تیر
pH	اسیدیته	5.03	۵/۰۳
Organic acids (%)	اسیدهای آلی کل (%)	0.28	۰/۲۸
Total soluble solids (%)	مواد جامد حل شونده (%)	24	۲۴

میوه این رقم قابلیت فرآوری بالایی به صورت قیسی با غلظت گوگرد ۶ در هزار و برگه کالیفرنایی با غلظت گوگرد ۴ در هزار (وزن اولیه میوه) تحت شرایط فومیگاسیون با گاز SO₂ را دارا می‌باشد. در این شرایط مدت زمان نگهداری بین ۶ تا ۱۲ ساعت و همچنین مدت خشکاندن تکمیلی آن تحت تابش مستقیم آفتاب به منظور کاهش ۶۰ تا ۷۰ درصدی رطوبت اولیه میوه بین ۴ تا ۷ روز تعیین گردید. تاریخ مصرف استاندارد خشکبار رقم اردوباد ۹۰ با این روش حداکثر ۶ ماه و باقیمانده

نیز اثر مطلوب متازنیا به عنوان گرده‌دهنده‌های برتر برای این رقم شناسایی گردیدند. رقم اردوباد ۹۰ سازگاری مطلوبی با پایه میروبالان دارد. آزمایش انجام یافته در این زمینه نشان داد که این پایه در خاکهای سنگین مناسبتر از پایه بذری زردآلو بوده ضمن آنکه استفاده از آن به دلیل کاهش حدوداً ۲۰ درصدی در حجم کانوپی امکان کاهش فواصل کشت و سهولت نسبی برداشت محصول را فراهم می‌کند. بررسی‌های بعمل آمده در زمینه کاربری صنعتی رقم زردآلو اردوباد ۹۰ آشکار نمود که

با ۱۳ تن در هکتار (روی پایه بذری زردآلو) از میانگین عملکرد زردآلوی کشور (۷ تن در هکتار) بیشتر بود. این کلون در صورت توسعه کشت بنا به دو ویژگی بارز پرباردهی و قابلیت بالای فرآوری بدون تردید جایگاه جهانی ایران در هر دو عرصه تولید و صادرات انواع محصول زردآلو را ارتقاء می‌دهد.

گزارش نامگذاری و آزادسازی این رقم در بیست و دومین جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۵ در کمیته انتخاب، نامگذاری و آزادسازی رقم سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی تایید و نام اردوباد ۹۰ برای آن تائید و طی ابلاغیه شماره ۴۰۷۲/۲۴۴/۲۴ مورخ ۱۳۹۰/۲/۴ به موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر اعلام شد.

گوگرد مجاز در نسوج میوه آن حداکثر ۲۰۰۰ ppm خواهد بود که در محدوده مجاز بهداشتی قرار دارد. میوه رقم اردوباد ۹۰ به دلیل سفتی بافت، عمر قفسه‌ای و قابلیت حمل و نقل بالایی دارد و در شرایط صفر الی +۲ درجه سانتیگراد تحت رطوبت نسبی ۸۵٪ داخل جعبه‌های فاقد پوشش پلی اتیلنی تا ۲۱ روز و داخل جعبه‌های پلی اتیلنی حداکثر تا ۲۸ روز قادر به حفظ کیفیت اولیه است. صرفنظر از خسارت شته سبز در اوایل فصل یا شته خونی در طول فصل رشد بر روی رقم اردوباد ۹۰ آسیبی از کرم میوه هسته‌دارها و آفت لیسه تحت شرایط طبیعی مشاهده نشد ولی به بیماری قارچی غربالی به ویژه در نواحی با رطوبت بالا حساس بود.

در مجموع عملکرد باردهی رقم اردوباد ۹۰

آدرس: تبریز، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان آذربایجان شرقی، صندوق پستی ۱۴۱-۵۳۵۵۵

